॥तैत्तिरीय ब्राह्मणम्॥

॥षष्ठमः प्रश्नः॥

॥ तैत्तिरीयबाह्मणे द्वितीयाष्टके षष्टः प्रपाठकः॥

स्वाद्वीं त्वां स्वादुनां। तीव्रां तीव्रेणं। अमृतांममृतेंन। मधुंमतीं मधुंमता। सृजामि स॰ सोमेंन। सोमोंऽस्यिश्यां पच्यस्व। सरंस्वत्ये पच्यस्व। इन्द्रांय सुत्राम्णे पच्यस्व। परीतो षिश्चता सुतम्। सोमो य उत्तम॰ हविः॥१॥

द्धन्वा यो नयों अपस्वंन्तरा। सुषाव सोम्मद्रिंभिः। पुनातुं ते परिस्रुतम्। सोम् सूर्यस्य दुहिता। वारेण शश्वंता तना। वायुः पूतः प्वित्रेण। प्राङ्ख्सोमो अतिंद्रुतः। इन्द्रंस्य युज्यः सखा। वायुः पूतः प्वित्रेण। प्रत्यङ्ख्सोमो अतिंद्रुतः॥२॥

इन्द्रंस्य युज्यः सखाँ। ब्रह्मं क्ष्नं पंवते तेजं इन्द्रियम्। सुरंया सोमंः सुत आसंतो मदाय। शुक्रेणं देव देवताः पिपृग्धि। रसेनान्नं यजंमानाय धेहि। कुविद्ङ्ग यवंमन्तो यवंश्चित्। यथा दान्त्यंनुपूर्वं वियूयं। इहेहैंषां कृणुत भोजंनानि। ये ब्रहिषो नमोंवृक्तिं न ज्ग्मुः। उपयामगृंहीतोऽस्यश्विभ्यां त्वा जुष्टं गृह्णामि॥३॥

सरंस्वत्या इन्द्रांय सुत्राम्णैं। एष ते योनिस्तेजंसे त्वा। वीर्याय त्वा बलाय त्वा। तेजोंऽसि तेजो मिये धेहि। वीर्यमिसि वीर्यं मिये धेहि। बलमिसे बलं मिये धेहि। नाना हि वां देवहिंत सदेः कृतम्। मा सर्सृक्षाथां पर्मे व्योमन्। सुरा त्वमिसे शुष्मिणी सोमं एषः। मा मां हिस्सीः स्वां योनिमाविशन्॥४॥

उपयामगृहीतोऽस्याश्विनं तेर्जः। सार्स्वतं वीर्यम्। ऐन्द्रं बलम्। एष ते योनिर्मोदांय त्वा। आन्नन्दायं त्वा महंसे त्वा। ओजोऽस्योजो मियं धेहि। मृन्युरंसि मृन्युं मियं धेहि। महोऽसि महो मियं धेहि। सहोऽसि सहो मियं धेहि। या व्याघ्रं विषूंचिका। उभौ वृकं च रक्षंति। श्येनं पंतृत्रिण रिस्हम्। सेमं पात्व रहंसः। सम्पृचंः स्थ सं मां भृद्रेणं पृङ्का विपृचंः स्थ वि मां पाप्मनां पृङ्का। ५॥

हुविः प्रत्यङ्ख्सोमो अतिंद्रुतो गृह्णाम्याविशन्विषूचिका पश्चं च॥_____[१]

सोमो राजाऽमृत र सुतः। ऋजीषेणांजहान्मृत्युम्। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्। विपान र शुक्रमन्धंसः। इन्द्रंस्येन्द्रियम्। इदं पयोऽमृतं मधुं। सोमंमुद्धो व्यंपिबत्। छन्दंसा हु॰्सः शुंचिषत्। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्। अद्भः क्षीरं व्यंपिबत्॥६॥ कुङ्कः क्षिरसो धिया। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्। अन्नात्पिर्सुतो रसम्। ब्रह्मणा व्यंपिबत् क्षुत्रम्। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्। रेतो मूत्रं विजंहाति। योनिं प्रविशदिन्द्रियम्। गर्भो जरायुणाऽऽवृंतः। उल्बं जहाति जन्मना। ऋतेनं सत्यमिन्द्रियम्॥७॥

वेदेन रूपे व्यंकरोत्। स्तास्ती प्रजापंतिः। ऋतेनं स्त्यमिन्द्रियम्। सोमेन सोमो व्यंपिबत्। सृतासुतौ प्रजापंतिः। ऋतेनं स्त्यमिन्द्रियम्। दृष्ट्वा रूपे व्याकरोत्। सत्यानृते प्रजापंतिः। अश्रंद्धामनृतेऽदंधात्। श्रद्धाः सत्ये प्रजापंतिः। ऋतेनं स्त्यमिन्द्रियम्। दृष्ट्वा पंरिस्रुतो रसम्। श्रुक्रेणं शुक्रं व्यंपिबत्। पयः सोमं प्रजापंतिः। ऋतेनं स्त्यमिन्द्रियम्। इत्यंसिन्द्रियम्। विपानः श्रुक्रमन्धंसः। इन्द्रंस्येन्द्रियम्। इदं पयोऽमृतं मध्॥८॥

अद्धः क्षीरं व्यंपिबुज्जनमंनुर्तेनं सुत्यमिन्द्रियः श्रुद्धाः सत्ये प्रजापंतिरृष्टौ चं॥——[२] सुरावन्तं बर्हिषदः सुवीरम्। यज्ञः हिन्वन्ति मिह्षा नमोभिः। दर्धानाः सोमं दिवि देवतांसु। मदेमेन्द्रं यजमानाः स्वर्काः। यस्ते रसः सम्भृत ओषंधीषु। सोमंस्य शुष्मः सुरंया सुतस्यं। तेनं जिन्व यजमानं मदेन। सरंस्वतीमृश्विनाविन्द्रंमृग्निम्। यमृश्विना नमुंचेरासुरादिधं। सरंस्वत्यसंनोदिन्द्रियायं॥९॥

ड्मन्तर शुक्रं मधुमन्तमिन्दुम्। सोम्र् राजानिम्ह भक्षयामि। यदत्रं रिप्तर रिसनंः सुतस्यं। यदिन्द्रो अपिंबच्छचीभिः। अहं तदंस्य मनसा शिवेनं। सोम्र् राजानिम्ह भक्षयामि। पितृभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः। पितामहभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः। प्रपितामहभ्यः स्वधाविभ्यः स्वधा नमः। अक्षन्यितरः॥१०॥

अमीमदन्त पितरंः। अतीतृपन्त पितरंः। अमीमृजन्त पितरंः। पितरः शुन्धंध्वम्। पुनन्तुं मा पितरंः सोम्यासंः। पुनन्तुं मा पितामहाः। पुनन्तु प्रपितामहाः। प्वित्रंण श्तायंषा। पुनन्तुं मा पितामहाः। पुनन्तु प्रपितामहाः॥११॥

प्वित्रेण शतायुंषा। विश्वमायुर्व्यश्यवै। अग्न आयू १ षि पवसेऽग्ने पर्वस्व। पर्वमानुः सुवर्जनेः पुनन्तुं मा देवजुनाः। जातंबेदः प्वित्रंबद्यतं प्वित्रंमुर्चिषि। उभाभ्यां देव सवितर्वेश्वदेवी पुनती। ये संमानाः समनसः। पितरो यम्राज्ये। तेषां लोकः स्वधा नमः। युज्ञो देवेषुं कल्पताम्॥१२॥

ये संजाताः समंनसः। जीवा जीवेषुं माम्काः। तेषा्ड्रं श्रीमीयं कल्पताम्। अस्मिँ छोके शत्र समाँः। द्वे स्रुती अंश्रणवं पितृणाम्। अहं देवानांमृत मर्त्यानाम्। याभ्यांमिदं विश्वमेज्ञथ्समेति। यदंन्तरा पितरं मातरं च। इद हिवः प्रजनंनं मे अस्तु। दर्शवीर स्वर्गण्ड स्वस्तयें। आत्मसिनं प्रजासिनं। पृशुसन्यंभयसिनं लोक्सिनं। अग्निः प्रजां बंहुलां में करोत्। अन्नं पयो रेतों अस्मासुं धत्त। रायस्पोष्मिष्मूर्जम्समासुं दीधर्थस्वाहाँ॥१३॥

इन्द्रियायं पितरंः शतायंषा पुनन्तुं मा पितामहाः पुनन्तु प्रपितामहाः कल्पताः स्वस्तये पश्चं

च॥----[३]

सीसेन तत्रुं मनसा मनीषिणः। ऊर्णासूत्रेणं क्वयों वयन्ति। अश्विनां युज्ञः संविता सरंस्वती। इन्द्रंस्य रूपं वर्रुणो भिषुज्यन्। तदंस्य रूपमुमृत्ः शचींभिः। तिस्रोऽदंधुर्देवताः स॰रराणाः। लोमांनि शष्पैंबंहुधा न तोकांभिः। त्वर्गस्य मा॰्समंभवन्न लाजाः। तदश्विनां भिषजां रुद्रवंर्तनी। सर्रस्वती वयति पेशो अन्तरः॥१४॥

अस्थिं मुज्ञानं मासंरैः। कारोत्रेण दर्धतो गवाँ त्वचि। सरेस्वती मनसा पेशलं वस्। नासंत्याभ्यां वयति दर्शतं वर्पुः। रसं परिस्नुता न रोहितम्। नुग्नहुर्धीर्स्तसंर्न्न वेमं। पर्यसा शुक्रम्मृतंं जनित्रम्ं। सुरंया मूत्रांज्ञनयन्ति रेतः। अपामंतिं दुर्मृतिं बार्धमानाः। ऊर्वध्यं वातर्षे सबुवन्तदारात्॥१५॥

इन्द्रंः सुत्रामा हृदयेन स्त्यम्। पुरोडाशेन सिवृता जंजान। यकृत्क्रोमानं वर्रुणो भिष्ज्यन्। मतंस्रे वाय्व्यैर्न मिनाति पित्तम्। आन्त्राणि स्थाली मधु पिन्वंमाना। गुदा पात्राणि सुद्धा न धेनुः। श्येनस्य पत्रं न प्रीहा शवींभिः। आसन्दी नाभिरुदरं न माता। कुम्भो वंनिष्ठुर्जनिता शवींभिः। यस्मित्रग्रे योन्यां गर्भो अन्तः॥१६॥

प्राशीर्व्यक्तः शतधार उथ्मः। दुहे न कुम्भी इ स्वधां

पितृभ्यः। मुख् सदस्य शिर् इथ्सदेन। जिह्वा पवित्रंमिश्वना सः सरंस्वती। चप्पन्न पायुर्भिषगंस्य वालः। वस्तिन शेपो हरंसा तर्स्वी। अश्विभ्यां चक्षुंर्मृतं ग्रहाँभ्याम्। छागेन तेजो हिवषां शृतेन। पक्ष्माणि गोधूमैः क्रेलेरुतानि। पेशो न शुक्लमितं वसाते॥१७॥

अविर्न मेषो नृसि वीर्याय। प्राणस्य पन्थां अमृतो ग्रहाँभ्याम्। सरंस्वृत्युप्वाकैंर्व्यानम्। नस्यांनि बर्हिर्बदंरैर्जजान। इन्द्रंस्य रूपमृष्मो बलांय। कर्णांभ्याः श्रे श्रोत्रंममृतं ग्रहाँभ्याम्। यवा न बर्हिर्भुवि केसंराणि। कर्कन्धं जज्ञे मध्रं सार्घं मुखाँत्। आत्मन्नुपस्थे न वृकंस्य लोमं। मुखे श्मश्रृंणि न व्यांघ्रलोमम्॥१८॥

केशा न शीर्षन् यशंसे श्रियै शिखाँ। सि्ट्हस्य लोम् त्विषिरिन्द्रियाणि। अङ्गाँन्यात्मिन्भिषजा तद्श्विनाँ। आत्मानमङ्गैः समधाथ्सरंस्वती। इन्द्रंस्य रूप॰ शतमानमार्युः। चन्द्रेण ज्योतिर्मृतं दर्धाना। सरंस्वती योन्यां गर्भम्नतः। अश्विभ्यां पत्नी सुकृतं बिभर्ति। अपा॰ रसेन् वरुणो न साम्नां। इन्द्रई श्रियै जनयंत्रपस् राजां। तेर्जः पशूना हिविरिन्द्रियावंत्। पृरिस्रुता पर्यसा सार्घं मर्यु। अश्विभ्यां दुग्धं भिषजा सरंस्वत्या सुतासुताभ्यांम्। अमृतः सोम् इन्दुः॥१९॥

अन्तर आरादन्तर्वसाते व्याघ्रलोम १ राजां चृत्वारिं च॥————[४]

मित्रोंऽसि वर्रुणोऽसि। समृहं विश्वैर्देवैः। क्षुत्रस्य नाभिरिसि। क्षुत्रस्य योनिरिसे। स्योनामा सीद। सुषदामा सीद। मा त्वां हिश्सीत्। मा मां हिश्सीत्। निषंसाद धृतव्रंतो वर्रुणः। पस्त्यांस्वा॥२०॥

साम्राज्याय सुक्रतुंः। देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रंस्वे। अश्विनौर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्। अश्विनोर्भेषंज्येन। तेजंसे ब्रह्मवर्चसायाभिषिश्चामि। देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रंस्वे। अश्विनौर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्। सरंस्वत्यै भैषंज्येन॥२१॥

वीर्यायान्नाद्यायाभिषिश्चामि। देवस्यं त्वा सिवृतुः प्रस्वे। अश्विनौर्बाहुभ्याम्। पूष्णो हस्ताभ्याम्। इन्द्रंस्येन्द्र्येणं। श्रिये यशंसे बलायाभिषिश्चामि। कोऽसि कत्मोऽसि। कस्मै त्वा कार्यं त्वा। सुश्लोकाँ(४) सुमङ्गलाँ(४) सत्यंराजा(३)न्। शिरो मे श्रीः॥२२॥

यशो मुखम्। त्विषिः केशाँश्च श्मश्रूणि। राजां मे प्राणीं-ऽमृतम्। सम्राद्वक्षुंः। विराद्धोत्रम्। जिह्वा में भृद्रम्। वाङ्ग्रहेः। मनों मृन्युः। स्वराङ्गामंः। मोदाः प्रमोदा अङ्गुलीरङ्गानि॥२३॥

चित्तं मे सहंः। बाहू मे बर्लमिन्द्रियम्। हस्तौ मे कर्म वीर्यम्। आत्मा क्षत्रमुरो ममं। पृष्टीर्मे राष्ट्रमुदर्म १ सौ। ग्रीवाश्च श्रोण्यौ। ऊरू अंरुबी जानुनी। विशो मेऽङ्गानि सर्वतः। नाभिर्मे चित्तं विज्ञानम्। पायुर्मेऽपंचितिर्भसत्॥ २४॥

आन्नन्द्नन्दावाण्डौ मैं। भगः सौभाँग्यं पसंः। जङ्गाँभ्यां प्रद्यां धर्मोंऽस्मि। विशि राजा प्रतिष्ठितः। प्रतिं क्षुत्रे प्रतिं तिष्ठामि राष्ट्रे। प्रत्यश्चेषु प्रतिं तिष्ठामि गोष्ं। प्रत्यङ्गेषु प्रतिं तिष्ठाम्यात्मन्। प्रति प्राणेषु प्रतिं तिष्ठामि पुष्टे। प्रति द्यावांपृथिव्योः। प्रतिं तिष्ठामि युज्ञे॥२५॥

त्रया देवा एकांदश। त्रयस्त्रिष्शाः सुराधंसः। बृह्स्पतिंपुरो-हिताः। देवस्यं सिवृतुः सवे। देवा देवैरंवन्तु मा। प्रथमा द्वितीयैः। द्वितीयांस्तृतीयैः। तृतीयाः सत्येनं। सत्यं यज्ञेनं। यज्ञो यज्जंिमः॥२६॥ यजूरेषि सामंभिः। सामाँन्यृग्भिः। ऋचों याज्यांभिः। याज्यां वषद्कारेः। वषद्कारा आहुंतिभिः। आहुंतयो मे कामान्थ्समंधयन्तु। भूः स्वाहाँ। लोमांनि प्रयंतिर्ममं। त्वङ्म आनंतिरागंतिः। मार्सं म् उपनितिः। वस्वस्थि। मुज्जा म् आनंतिः॥२७॥

पुस्त्यांस्वा सरंस्वत्यै भैषंज्येन श्रीरङ्गांनि भुसद्युज्ञे युज्ञो यर्जुर्भिरुपंनितुर्द्वे चं॥———[५]

यद्देवा देव्हेर्डनम्। देवांसश्चकृमा वयम्। अग्निर्मा तस्मादेनंसः। विश्वांन्मुश्चत्वश्हंसः। यदि दिवा यदि नक्तम्। एनाश्सि चकृमा वयम्। वायुर्मा तस्मादेनंसः। विश्वांन्मुश्चत्वश्हंसः। यदि जाग्रद्यदि स्वप्नें। एनाश्सि चकृमा वयम्॥२८॥

सूर्यो मा तस्मादेनंसः। विश्वांन्मुश्चत्व रहंसः। यद्ग्रामे यदरंण्ये। यथ्मभायां यदिन्द्रिये। यच्छूद्रे यद्यें। एनंश्चकुमा वयम्। यदेकस्याधि धर्मणि। तस्यांवयजंनमिस। यदापो अप्निया वरुणेति शपांमहे। ततो वरुण नो मुश्च॥२९॥ अवंभृथ निचङ्कुण निचेरुरंसि निचङ्कुण। अवं देवैर्देवकृत्मेनोंऽयाट्। अव मर्त्यूर्मर्त्यंकृतम्। उरोरा

नों देव रिषस्पांहि। सुमित्रा न आप ओषंधयः सन्तु। दुर्मित्रास्तस्मै भूयासुः। योऽस्मान्द्वेष्टिं। यं चे वृयं द्विष्मः। द्रुपदादिवेन्मुंमुचानः। स्वित्रः स्नात्वी मलांदिव॥३०॥

पूतं प्वित्रेणेवाज्यम्। आपः शुन्धन्तु मैनंसः। उद्वयं तमंस्स्परि। पश्यंन्तो ज्योतिरुत्तरम्। देवं देवत्रा सूर्यम्। अगंन्म ज्योतिरुत्तमम्। प्रतियुतो वरुणस्य पाशः। प्रत्यंस्तो वरुणस्य पाशः। प्रत्यंस्तो वरुणस्य पाशः। एधौऽस्येधिषीमहि। समिदंसि॥३१॥

तेजोंऽसि तेजो मियं धेहि। अपो अन्वंचारिषम्। रसेन् समंसृक्ष्मिह। पर्यस्वाः अग्र आगंमम्। तं मा सःसृज् वर्चसा। प्रजयां च धनेन च। समावंवित पृथिवी। समुषाः। समु सूर्यः। समु विश्वंमिदं जगत्। वृश्वान्रज्योतिर्भूयासम्। विभुं कामं व्यंश्ववै। भूः स्वाहां॥३२॥

स्वप्न एनार्श्स चकृमा वयं मुंश्च मलांदिव समिदंसि जगुत्रीणिं च॥————[६]

होतां यक्षथ्समिधेन्द्रंमिडस्पदे। नाभां पृथिव्या अधि। दिवो वर्ष्म्नश्सिमंध्यते। ओजिंष्ठश्चर्षणी सहान्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्ष्ततनूनपांतम्। ऊतिभिर्जेतांर्मपंराजितम्। इन्द्रं देव॰ सुंवर्विदम्ं। पृथिभिर्मधुंमत्तमैः। नराश॰सेन तेजंसा॥३३॥

वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्विडांभिरिन्द्रंमीडितम्। आजुह्वांनुममंर्त्यम्। देवो देवैः सवींर्यः। वज्रंहस्तः पुरन्दरः। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतांयक्षद्वर्हिषीन्द्रंन्निषद्वरम्। वृष्मं नर्यापसम्। वसुंभीरुद्रैरांदित्यैः। स्युग्भिंर्बर्हिरा-संदत्॥३४॥

वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षदोजो न वीर्यम्ं। सहो द्वार् इन्द्रंमवर्धयन्। सुप्रायणा विश्रंयन्तामृतावृधंः। द्वार् इन्द्रांय मीदुषें। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षदुषे इन्द्रंस्य धेनू। सुदुघं मातरौं मही। सवातरौ न तेजंसी। वथ्समिन्द्रंमवर्धताम्॥३५॥

वीतामाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षद्दैव्या होतांरा। भिषजा सखांया। ह्विषेन्द्रं भिषज्यतः। क्वी देवौ प्रचेतसौ। इन्द्रांय धत्त इन्द्रियम्। वीतामाज्यंस्य होत्यंजं। होतां यक्षत्तिस्रो देवीः। त्रयंस्त्रिधातंवोपसंः। इडा सरंस्वती भारती॥३६॥

म्हीन्द्रंपत्नीर्ह्विष्मंतीः। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षुत्त्वष्टांर्मिन्द्रं देवम्। भिषजर्र सुयजं घृत्श्रियम्। पुरुरूप रे सुरेतंसं मघोनिम्। इन्द्रांय त्वष्टा दधंदिन्द्रियाणि। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्वनस्पतिम्। शमितार रे शतकतुम्। धियो जोष्टारंमिन्द्रियम्॥३७॥

मध्वां सम्अन्पथिभिः सुगेभिः। स्वदांति ह्व्यं मधुना घृतेनं। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्विन्द्रङ् स्वाहा-ऽऽज्यंस्य। स्वाहां मेदंसः। स्वाहां स्तोकानांम्। स्वाहां स्वाहांकृतीनाम्। स्वाहां ह्व्यसूँक्तीनाम्। स्वाहां देवा॰ आंज्यपान्। स्वाहेन्द्र॰ होत्राञ्जंषाणाः। इन्द्र आज्यंस्य वियन्तु। होत्र्यजं॥३८॥

सिमंद्धं इन्द्रं उषसामनीके। पुरोरुचां पूर्वकृद्वांवृधानः। त्रिभिर्देवैस्त्रिष्शता वर्ज्ञंबाहुः। ज्ञ्यानं वृत्रं वि दुरों ववार। नराशक्षः प्रतिशूरो मिमानः। तनूनपात्प्रतिं यज्ञस्य धामं। गोभिर्वपावान्मधुंना सम्अन्। हिरंण्यैश्चन्द्री यंजिति प्रचेताः। ईडितो देवैर्हिरंवाक अभिष्टिः। आजुह्वांनो हृविषा शर्धमानः॥३९॥ पुरन्दरो मघवान् वर्ज्ञबाहुः। आयांतु यज्ञमुपंनो जुषाणः। जुषाणो बर्हिर्हरिवान्न इन्द्रः। प्राचीन र् सीदत्प्रदिशां पृथिव्याः। उरुव्यचाः प्रथंमान स्योनम्। आदित्यैर्क्तं वर्सुभिः स्जोषाः। इन्द्रं दुरेः कवष्यो धावमानाः। वृषाणं यन्तु जनयः सुपत्नीः। द्वारो देवीर्भितो विश्रयन्ताम्। सुवीरां वीरं प्रथंमाना महोभिः॥४०॥

उषासानक्तां बृह्ती बृहन्तम्ं। पर्यस्वती सुदुघे शूरिमन्द्रम्ं। पेशंस्वती तन्तुंना संव्ययंन्ती। देवानां देवं यंजतः सुरुक्ते। देव्या मिमाना मनसा पुरुत्रा। होतांराविन्द्रं प्रथमा सुवाचां। मूर्धन् यज्ञस्य मधुंना दर्धाना। प्राचीनं ज्योतिर्ह्विषां वृधातः। तिस्रो देवीर्ह्विषा वर्धमानाः। इन्द्रं जुषाणा वृषेणं न पत्नीः॥४१॥

अच्छिन्नं तन्तुं पर्यसा सरंस्वती। इडां देवी भारती विश्वतूँर्तिः। त्वष्टा दधदिन्द्राय शुष्मम्। अपाकोचिष्टर्यशसे पुरूणि। वृषा यजन्वृषणं भूरिरेताः। मूर्धन् यज्ञस्य समनक्तु देवान्। वनस्पतिरवंसृष्टो न पाशैः। त्मन्यां सम्अञ्छंमिता न देवः। इन्द्रंस्य हुव्यैर्ज्ठरं पृणानः। स्वदांति हुव्यं

मधुंना घृतेनं। स्तोकानामिन्दुं प्रति शूर इन्द्रंः। वृषायमांणो वृष्भस्तुंराषाट। घृतप्रुषा मधुंना ह्व्यमुन्दन्। मूर्धन् यज्ञस्यं जुषता्ड् स्वाहां॥४२॥

शर्धमानो महोंभिः पत्नींर्घृतेनं चत्वारिं च॥————[८]

आचंरषणिप्रा विवेष यन्मां। तर स्प्रीचींः। स्त्यिमत्तन्न त्वावारं अन्यो अस्ति। इन्द्रं देवो न मर्त्यो ज्यायान्। अह्निहंं पिर्शयांनमणिः। अवांसृजोऽपो अच्छां समुद्रम्। प्रसंसाहिषे पुरुहूत शत्रून्ं। ज्येष्ठंस्ते शुष्मं इह रातिरस्तु। इन्द्रा भेर दक्षिणेना वसूनि। पितः सिन्धूनामिस रेवतींनाम्। स शेवृंधमिधं धाद्युम्नम्स्मे। मिहं क्षृत्रं जनाषाडिन्द्र तव्यम्। रक्षां च नो मुघोनः पाहि सूरीन्। राये चं नः स्वपत्या इषे धाः॥४३॥

रेवर्तीनां चत्वारिं च॥———[९]

देवं ब्रहिरिन्द्र र सुदेवं देवैः। वीरवंथस्तीणं वेद्यांमवर्धयत्। वस्तौर्वृतं प्राक्तौर्भृतम्। राया ब्रहिष्मतोऽत्यंगात्। वसुवने वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवीर्द्वार् इन्द्र र सङ्घाते। विड्वीर्यामंत्रवर्धयन्। आ वृथ्सेन् तरुणेन कुमारेणं चमीविता अपार्वाणम्। रेणुकंकाटं नुदन्ताम्। वृसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥४४॥

देवी उषासानक्तां। इन्द्रं यज्ञे प्रयत्यंह्वेताम्। दैवीर्विशः प्रायांसिष्टाम्। सुप्रीते सुधिते अभूताम्। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजां। देवी जोष्ट्री वसुंधिती। देविमन्द्रंमवर्धताम्। अयांव्यन्याघा द्वेषा १सि। आन्यावांक्षीद्वसु वार्याणि। यजांमानाय शिक्षिते॥४५॥

वसुवनं वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवी ऊर्जाहंती दुघें सुदुघैं। पयसेन्द्रंमवर्धताम्। इष्मूर्जम्न्याऽवाँक्षीत्। सिध्र्ष्ट् सपींतिम्न्या। नवेन् पूर्वं दयमाने। पुराणेन् नवम्। अधातामूर्जमूर्जाहंती वसु वार्याणि। यजमानाय शिक्षिते। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं॥४६॥

देवा दैव्या होतांरा। देविमन्द्रंमवर्धताम्। हृताघंश रसावा-भांष्टां वसुवार्याणि। यजंमानाय शिक्षितौ। वसुवनं वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः। पितिमिन्द्रंमवर्धयन्। अस्पृक्षद्भारती दिवम्। रुद्रैर्यज्ञ र सरंस्वती। इडा वसुंमती गृहान्॥४७॥

वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देव इन्द्रो नराश १ संः। त्रिवरूथिस्रिवन्धुरः। देविमन्द्रमवर्धयत्। शतेनं शिति-पृष्ठानामाहितः। सहस्रेण प्रवर्तते। मित्रावरुणेदंस्य होत्रमर्हतः। बृह्स्पितिः स्तोत्रम्। अश्विनाऽऽध्वर्धवम्। वसुवने वसुधेयंस्य वेतु यजं॥४८॥

देव इन्द्रो वनस्पतिः। हिरंण्यपर्णो मधुंशाखः सुपिप्पलः। देविमन्द्रंमवर्धयत्। दिव्मग्रेणाप्रात्। आऽन्तिरिक्षं पृथिवीमंद्दश्हीत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवं बर्हिवीरितीनाम्। देविमन्द्रंमवर्धयत्। स्वास्स्थिमिन्द्रेणा-संन्नम्। अन्या बर्ही इष्यभ्यंभूत्। वसुवनं वसुधेयस्यं वेतु यजं। देवो अग्निः स्विष्टकृत्। देविमन्द्रंमवर्धयत्। स्विष्टं कुर्वन्थ्रित्वंष्टकृत्। स्विष्टम्द्यं करोतु नः। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं॥४९॥

वियन्तु यजं शिक्षिते शिक्षिते वंसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं गृहान् वेतु यजांभूथ्यद्वं (देवं वृर्हिर्देवीद्वारीं देवी उषासानक्तां देवी जोष्टीं देवी ऊर्जाहंती देवा दैव्या होतांरा शिक्षितौ देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीर्देव इन्द्रो नग्श्रश्सों देव इन्द्रो वनस्पतिंदेंवं ब्र्हिवीरितीनान्देवो अग्निः स्विष्टकृद्देवम्। वेतु वियन्तु चृतुर्वीतामेको वियन्तु चृतुर्वैत्ववर्धयदवर्धयन्त्रिरंवर्धतामेकोऽ

वर्धयः श्रुतुरंवर्धयत्। वस्तोरा वृथ्सेन् दैवीरयावीष १ हुताऽस्पृक्षच्छुतेन् दिव ई स्वास्थः स्विष्टः

शिक्षिते शिक्षिते।।।-----[१०]

होतां यक्षथ्समिधाऽग्निमिडस्पदे। अश्विनेन्द्र स्रंस्वतीम्। अजो धूम्रो न गोधूमैः क्वंलैर्भेषजम्। मधु शष्पैर्न तेजं इन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्तत्तनूनपाथ्सरंस्वती। अविर्मेषो न भेषजम्। पथा मधुंमताभंरन्। अश्विनेन्द्रांय वीर्यम्॥५०॥

बदंरैरुप्वाकांभिर्भेषुजं तोकांभिः। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षं नराशक्सं न नग्नहुम्। पतिक् सुरांये भेषजम्। मेषः सरंस्वती भिषक्। रथो न चन्द्र्यंश्विनौर्वपा इन्द्रंस्य वीर्यम्। बदंरैरुप्वाकांभिर्भेषुजं तोकांभिः। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं॥५१॥

होतां यक्षिद्रिडेडित आजुह्वांनः सरंस्वतीम्। इन्द्रं बलेन वर्धयन्। ऋष्भेण गर्वेन्द्रियम्। अश्विनेन्द्रांय वीर्यम्। यवैः कर्कन्धुंभिः। मधुं लाजैर्न मासंरम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्वर्हिः सुष्टरीमोर्णम्रदाः। भिषङ्गासंत्या॥५२॥

भिषजाऽश्विनाऽश्वा शिशुंमती। भिषग्धेनः सरंस्वती। भिषग्दुह इन्द्रांय भेषजम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्दुरो दिशः। कृवष्यों न व्यचंस्वतीः। अश्विभ्यां न दुरो दिशः। इन्द्रो न रोदंसी दुधै। दुहे कामान्थ्सरंस्वती॥५३॥

अश्विनेन्द्रांय भेषजम्। शुक्रं न ज्योतिंरिन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षथ्सुपेशंसोषे नक्तं दिवां। अश्विनां सञ्जानाने। समं जाते सरंस्वत्या। त्विषिमिन्द्रे न भेषजम्। श्येनो न रजंसा हृदा। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं॥५४॥

वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्रद्दैव्या होतांरा भिषजाऽश्विनां। इन्द्रं न जागृंवी दिवा नक्तं न भेषजेः। शूष्ट्रं सरंस्वती भिषक्। सीसेन दुह इन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षित्रस्रो देवीर्न भेषजम्। त्रयंस्त्रिधातंवोऽपसंः। रूपिनद्रें हिर्ण्ययम्॥५५॥ अश्विनेडा न भारंती। वाचा सरंस्वती। मह् इन्द्रांय दध्रिन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्नुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्त्त्वष्टांरिमन्द्रमश्विनां। भिषजं न सरंस्वतीम्। ओजो न जूतिरिन्द्रियम्। वृको न रंभसो भिषक्। यशः सुरंया भेषजम्॥५६॥

श्रिया न मासंरम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मध्री वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्वनस्पतिम्। शमितार श्रे शतक्रेतुम्। भीमं न मृन्यु राजांनं व्याघ्रं नमंसाऽश्विना भामम्। सरंस्वती भिषक्। इन्द्रांय दुह इन्द्रियम्। पयः सोमः परिस्रुतां घृतं मध्री। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं॥५७॥

होतां यक्षद्गि स्वाहाऽऽज्यंस्य स्तोकानांम्। स्वाहा मेदेसां पृथंक्। स्वाहा छागंमिश्वभ्यांम्। स्वाहां मेष स् सरंस्वत्ये। स्वाहंर्षभिमन्द्रांय सिन्द्रियम्। स्वाहाऽग्निं न भेषजम्। स्वाहा सोमंमिन्द्रियम्। स्वाहेन्द्र स् सुत्रामाण सिवतारं वर्रणं भिषजां पितम्। स्वाहा वनस्पितं प्रियं पाथो न भेषजम्। स्वाहां देवा स् आंज्यपान्॥५८॥ स्वाहाऽग्नि होत्राज्ञंषाणो अग्निभेषजम्। पयः सोमंः परिस्रुतां घृतं मधुं। वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षद्श्विना सरंस्वतीमिन्द्रं सुत्रामाणम्। इमे सोमाः सुरामाणः। छागैर्न मेषेर्ऋष्भः सुताः। शष्पैर्न तोकांभिः। लाजैर्महंस्वन्तः। मदा मासंरेण परिष्कृताः। शुक्राः पर्यस्वन्तोऽमृताः। प्रस्थिता वो मधुश्चृतः। तान्श्विना सरंस्वतीन्द्रः सुत्रामां वृत्रहा। जुषन्ताः सौम्यं मधुं। पिबन्तु मदंन्तु वियन्तु सोमम्ं। होत्र्यजं॥५९॥

वीर्यं वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यंज् नासंत्या सरंस्वती मधुं हिर्ण्ययं भेषुजं वियन्त्वाज्यंस्य होत्र्यंजांज्यपान्मृताः पश्चं च (स्मिधाऽग्निः षट्। तनूनपांथ्स्प्ताः नराशः स्मृषिः। इडेडितो यवैर्ष्टौ। ब्रहिः स्प्ताः दुरोऽश्विना नवं। सुपेश्सर्षिः। दैव्या होतांरा सीसेन रसः। तिस्रस्त्वष्टांरमृष्टावंष्टौ। वन्स्पतिमृषिः। अग्नित्रयोदशः। अश्विना द्वादंश त्रयोदशः। स्मिधाऽग्निं बदंरैर्वदंरैर्यवैर्श्विना त्विषिमृश्विना न भेषुजः रूपमृश्विनां भीमं भामम्॥)॥———[११]

सिंद्धो अग्निरंश्विना। तृप्तो घर्मो विराद्थ्सुतः। दुहे धेनुः सरंस्वती। सोमर् शुक्रमिहेन्द्रियम्। तृनूपा भिषजां सुते। अश्विनोभा सरंस्वती। मध्वा रजारंसीन्द्रियम्। इन्द्रांय पृथिभिर्वहान्। इन्द्रायेन्दुर् सरंस्वती। नराशरंसेन न्म्रहुं:॥६०॥

अधांतामृश्विना मधुं। भेषुजं भिषजां सुते। आजुह्वांना

सरंस्वती। इन्द्रांयेन्द्रियाणि वीर्यम्। इडांभिरिश्वनाविषम्। समूर्जु सर र्यिं दंधुः। अश्विना नमुंचेः सुतम्। सोमर् शुक्रं पंरिस्रुतां। सरंस्वती तमाभरत्। बर्हिषेन्द्रांय पातंवे॥६१॥

क्वष्यो न व्यचंस्वतीः। अश्विभ्यां न दुरो दिशंः। इन्द्रो न रोदंसी दुधं। दुहे कामान्थ्सरंस्वती। उषासा नक्तंमश्विना। दिवेन्द्र सायमिन्द्रियैः। सञ्जानाने सुपेशंसा। समं जाते सरंस्वत्या। पातं नो अश्विना दिवां। पाहि नक्त सरस्वति॥६२॥

दैव्यां होतारा भिषजा। पातिमन्द्र सर्चां सुते। तिस्रस्रेधा सरेस्वती। अश्विना भारतीडाँ। तीव्रं परिस्रुता सोमम्ं। इन्द्रांय सुषवुर्मदम्ं। अश्विना भेषजं मधुं। भेषजं नः सरेस्वती। इन्द्रे त्वष्टा यशः श्रियम्। रूप र रूपमधः सुते। ऋतुथेन्द्रो वनस्पतिः। शशमानः परिस्रुतां। कीलालमश्विभ्यां मधुं। दुहे धेनुः सरेस्वती। गोभिनं सोममश्विना। मासंरेण परिष्कृतां। समधाता सरेस्वत्या। स्वाहेन्द्रे सुतं मधुं॥६३॥

नुग्रहुः पातंवे सरस्वत्यधुः सुतेंऽष्टौ चं॥———[१२]

अश्विनां हविरिन्द्रियम्। नमुंचेर्धिया सरंस्वती। आ

शुक्रमांसुराद्वस्। मुघमिन्द्रांय जिभ्रेरे। यमुश्विना सरंस्वती। ह्विषेन्द्रमवर्धयन्। स बिंभेद वुलं मुघम्। नमुंचावासुरे सर्चां। तिमन्द्रं पुशवुः सर्चां। अश्विनोभा सरंस्वती॥६४॥

दधांना अभ्यंनूषत। हृविषां युज्ञिमंन्द्रियम्। य इन्द्रं इन्द्रियं द्धुः। सृविता वर्रुणो भगः। स सुत्रामां हृविष्पंतिः। यजमानाय सश्चत। सृविता वर्रुणोऽदधंत्। यजमानाय दाशुषें। आदंत्त नमुंचेर्वसुं। सुत्रामा बलंमिन्द्रियम्॥६५॥

वर्रणः क्षुत्रमिन्द्रियम्। भगेन सिवृता श्रियम्।
सुत्रामा यशंसा बलम्। दधांना यज्ञमांशत। अश्विंना
गोभिरिन्द्रियम्। अश्वेभिर्वीर्यं बलम्। हिवषेन्द्रक् सरंस्वती।
यज्ञंमानमवर्धयन्। ता नासंत्या सुपेशंसा। हिरंण्यवर्तनी
नर्गं। सरंस्वती हिवष्मंती। इन्द्र कर्मसु नोऽवत। ता भिषजां
सुकर्मणा। सा सुदुघा सरंस्वती। स वृंत्रहा शृतक्रंतुः।
इन्द्रांय दध्रिन्द्रियम्॥६६॥

उभा सरस्वती बलमिन्द्रियन्नरा षद्वं॥-----[१३]

देवं ब्र्हिः सरंस्वती। सुदेविमन्द्रें अश्विनौ। तेजो न चक्षुंरक्ष्योः। ब्र्हिषां दधुरिन्द्रियम्। वसुवनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देवीर्द्वारों अश्विनां। भिषजेन्द्रे सरंस्वती। प्राणं न वीर्यन्निसि। द्वारों दधुरिन्द्रियम्। वसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥६७॥

देवी उषासांविश्वनां। भिषजेन्द्रे सरंस्वती। बलं न वार्चमास्यें। उषाभ्यां दध्रिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यर्ज। देवी जोष्ट्री अश्विनां। सुत्रामेन्द्रे सरंस्वती। श्रोत्रं न कर्णयोर्यशंः। जोष्ट्रीभ्यां दध्रिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यर्ज॥६८॥

देवी ऊर्जाहुंती दुघें सुदुघें। पयसेन्द्रक्ष सरंस्वत्यश्विनां भिषजांवत। शुक्रं न ज्योतिः स्तनंयोराहुंती धत्त इन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यर्जा। देवा देवानांं भिषजां। होतांराविन्द्रंमश्विनां। वषद्भारेः सरंस्वती। त्विष्ं न हृदंये मृतिम्। होतृंभ्यां दधुरिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यर्जा॥६९॥

देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीः। सर्रस्वत्यश्विना भारतीडाँ। शूषन्न मध्ये नाभ्याँम्। इन्द्रांय दधुरिन्द्रियम्। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देव इन्द्रो नराशश्संः। त्रिव्रूथः सरंस्वत्याऽश्विभ्यांमीयते रथंः। रेतो न रूपम्मृतंं जनित्रम्ं। इन्द्रांय त्वष्टा दर्धदिन्द्रियाणि। वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥७०॥

देव इन्द्रो वनस्पितिः। हिरंण्यपणी अश्विभ्याम्। सरंस्वत्याः सुपिप्पृतः। इन्द्रांय पच्यते मधुं। ओजो न जूतिमृंषुभो न भामम्। वनस्पितिनीं दर्धदिन्द्रियाणि। वसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यजे। देवं ब्र्हिर्बारितीनाम्। अध्वरे स्तीर्णमश्विभ्याम्। ऊर्णम्रदाः सरंस्वत्याः॥७१॥

स्योनिमंन्द्र ते सर्दः। ईशायै मृन्यु राजांनं बर्हिषां दध्रिन्द्रियम्। वसुवनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं। देवो अग्निः स्विष्टकृत्। देवान् यंक्षद्यथायथम्। होतांराविन्द्रंमिश्वनां। वाचा वाच् सरंस्वतीम्। अग्नि सोम हितांराविन्द्रंमिश्वनां। वाचा स्वाप्यां सिवेष्ट इन्द्रंः सुत्रामां सिवेता वर्रुणो भिषक्। इष्टो देवो वनस्पतिः। स्विष्टा देवा आंज्यपाः। इष्टो अग्निरिग्निनां। होतां होत्रे स्विष्टकृत्। यशो न दधंदिन्द्रियम्। ऊर्ज्मपंचिति स्वधाम्। वसुवनं वसुधेयंस्य वियन्तु यजं॥७२॥

द्वारों दधुरिन्द्रियं वंसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यज् जोष्ट्रीभ्यां दधुरिन्द्रियं वंसुवनें वसुधेयंस्य

वियन्तु यज् होतृंभ्यां दध्रिन्द्रियं वंसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यजेन्द्रियाणि वसुवने वसुधेयंस्य वियन्तु यज् सरंस्वत्या वनस्पतिः षद्वं (देवं ब्र्हिर्देवीर्द्वारीं देवी उषासांविश्वनां देवी जोष्ट्रीं देवी ऊर्जाहंती देवा देवानां भिषजां वषद्वारेर्देवीस्तिस्वस्तिस्रो देवीदेव इन्द्रो नराशश्सो देव इन्द्रो वनस्पतिर्देवं ब्रुहिर्वारितीनान्देवो अग्निः स्विष्टकृद्देवान्। समिधाऽग्निं देवं ब्रुहिः सरंस्वत्यश्विना सर्वं वियन्तु। द्वारंस्तिस्रः सर्ववियन्तु। अज इन्द्रमोजोऽग्निं परः सरंस्वतीम्। नक्तं पूर्वः सरंस्वति। अन्यत्र सरंस्वती। भिषक्पूर्वं दह इन्द्रियम्। अन्यत्रं दध्रिन्द्रियम्। सोत्रामण्याश् संतासुती। अञ्चन्त्ययं यजंमानः॥)॥——[१४]

अग्निम्द्य होतांरमवृणीत। अय स्रंतासुती यर्जमानः। पर्चन्यक्तीः। पर्चन्युरोडाशान्। गृह्णन्यहान्। बृध्नन्निश्यां छागुः सरंस्वत्या इन्द्रांय। बृध्नन्थ्यरंस्वत्ये मेषिनन्द्रांयाश्वि-भ्यांम्। बृध्निन्द्रांयर्षभम्श्विभ्याः सरंस्वत्ये। सूपस्था अद्य देवो वनस्पतिरभवत्। अश्विभ्यां छागेन् सरंस्वत्या इन्द्रांय॥७३॥

सरंस्वत्यै मेषेणेन्द्रांयािश्वभ्यांम्। इन्द्रांयर्षभेणािश्वभ्याः सरंस्वत्यै। अक्षुः स्तान्मेद्स्तः प्रतिंपचताग्रंभीषः। अवीवृधन्त् ग्रहैंः। अपांतामिश्वना सरंस्वतीन्द्रः सुत्रामां वृत्रहा। सोमांन्थ्सुराम्णः। उपो उक्थाम्दाः श्रौद्विमदां अदन्। अवीवृधन्ताङ्ग्षैः। त्वाम्द्यर्षं आर्षेयर्षीणान्नपादवृणीत।

अय र सुंतासुती यर्जमानः। बहुभ्य आ सङ्गंतेभ्यः। एष में देवेषु वसु वार्या यंक्ष्यत् इति। ता या देवा देवदानान्यदुः। तान्यस्मा आ च शास्वं। आ चं गुरस्व। इषितश्चं होत्रसिं भद्रवाच्यांय प्रेषितो मानुषः। सूक्तवाकायं सूक्ता ब्रूहि॥७४॥

इन्द्रांयु यजंमानः सप्त चं॥———[१५]

उशन्तंस्त्वा हवामह् आ नों अग्ने सुकेतुनाँ। त्वर सोंम महे भगं त्वर सोंम् प्रचिंकितो मनीषा। त्वया हि नेः पितरं सोम् पूर्वे त्वर सोंम पितृभिः संविदानः। बर्हिषदः पितर् आऽहं पितॄन्। उपंहूताः पितरोऽग्निष्वात्ताः पितरः। अग्निष्वात्तानृतुमतो हवामहे। नराशरसे सोमपीथं य आशुः। ते नो अर्वन्तः सुहवां भवन्तु। शं नों भवन्तु द्विपदे शं चतुंष्पदे। ये अंग्निष्वात्ता येऽनंग्निष्वात्ताः॥७५॥

अ्होमुर्चः पितरंः सोम्यासंः। परेऽवंरेऽमृतांसो भवंन्तः। अधि ब्रुवन्तु ते अंवन्त्वस्मान्। वान्यांयै दुग्धे जुषमांणाः करम्भम्। उदीरांणा अवंरे परे च। अग्निष्वात्ता ऋतुभिः संविदानाः। इन्द्रंवन्तो ह्विरिदं जुंषन्ताम्। यदंग्ने कव्यवाहन् त्वमंग्न ईडितो जांतवेदः। मातंली कृव्यैः। ये तांतृपुर्देवत्रा जेहंमानाः। होत्रावृधः स्तोमंतष्टासो अर्कैः। आऽग्नें याहि सुविदत्रेभिर्वाङ्। सत्यैः कव्यैः पितृभिर्धर्मसद्भिः। हव्यवाहंमजरं पुरुप्रियम्। अग्निं घृतेनं ह्विषां सप्यन्। उपांसदं कव्यवाहं पितृणाम्। स नः प्रजां वीरवंतीः समृण्वत्॥७६॥

अनंग्निष्वात्ता जेहंमानाः सप्त चं॥———[१६]

होतां यक्षदिडस्पदे। समिधानं महद्यशंः। सुषंमिद्धं वरेण्यम्। अग्निमिन्द्रं वयोधसम्। गायत्रीं छन्दं इन्द्रियम्। त्र्यविं गां वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षच्छुचिंव्रतम्। तनूनपातमुद्भिदम्। यं गर्भमिदितिदधे॥७७॥

शुचिमिन्द्रं वयोधसम्। उष्णिह्ं छन्दं इन्द्रियम्। दित्यवाह्ं गां वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यस्य होत्र्यजं। होतां यक्षदीडेन्यम्। ईडितं वृत्रहन्तंमम्। इडांभिरीड्यक् सहंः। सोम्मिन्द्रं वयोधसम्। अनुष्टुभं छन्दं इन्द्रियम्। त्रिवृथ्सं गां वयो दर्धत्॥७८॥

वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षथ्सुबर्हिषदम्।

पूष्णवन्तममंत्र्यम्। सीदंन्तं बर्हिषं प्रिये। अमृतेन्द्रं वयोधसम्। बृह्तीं छन्दं इन्द्रियम्। पश्चांविं गां वयो दधंत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतांयक्ष्रद्यचंस्वतीः। सुप्रायणा ऋंतावृधंः॥७९॥

द्वारों देवीरहिंरण्ययीः। ब्रह्माण् इन्ह्रं वयोधसम्। पृङ्किं छन्दं इहेन्द्रियम्। तुर्यवाहं गां वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यस्य होत्र्यज्ञं। होतां यक्षथ्सुपेशंसे। सुशिल्पे बृंह्ती उभे। नक्तोषासा न दंर्शते। विश्वमिन्द्रं वयोधसम्। त्रिष्टुभं छन्दं इन्द्रियम्॥८०॥

पृष्ठवाह्ं गां वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजी होतां यक्षत्प्रचेतसा। देवानांमृत्तमं यशः। होतांरा दैव्यां क्वी। स्युजेन्द्रं वयोधसम्। जर्गतीं छन्दं इहिन्द्रियम्। अनुङ्गाह्ं गां वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजी। होतां यक्षत्येशंस्वतीः॥८१॥

तिस्रो देवीर्हिर्ण्ययीः। भारतीर्बृह्तीर्म्हीः। पितृमिन्द्रं वयोधसम्। विराजं छन्दं इहेन्द्रियम्। धेनुं गां न वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यस्य होत्र्यजं। होतां यक्षथ्सुरेतंसम्। त्वष्टांरं पुष्टिवर्धनम्। रूपाणि बिभ्रंतं पृथंक्। पुष्टिमिन्द्रं वयोधसम्॥८२॥

द्विपदं छन्दं इहेन्द्रियम्। उक्षाणं गां न वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्षच्छ्रतऋंतुम्। हिरंण्य-पर्णमुक्थिनम्ं। रृश्नां बिभ्रंतं वृशिम्। भगमिन्द्रं वयोधसम्ं। कुकुमं छन्दं इहेन्द्रियम्। वृशां वेहतं गां न वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं। होतां यक्ष्यस्वाहांकृतीः। अग्निं गृहपंतिं पृथंक्। वर्रुणं भेषजं कृविम्। क्षुत्रमिन्द्रं वयोधसम्ं। अतिंच्छन्दसं छन्दं इन्द्रियम्। बृहद्ष्यमं गां वयो दर्धत्। वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यजं॥८३॥

द्धे दर्धहतावृधं इन्द्रियं पेशंस्वतीर्वयोधसं वेत्वाऽऽज्यंस्य होत्र्यंजं सप्त चं (इडस्पर्दं-ऽग्निङ्गांयत्रीत्र्यविम्ं। शुचिंवृत् शुचिंमुण्णिहंन्दित्यवाहम्ं। ईडेन्य सोमंमनुष्टुमं त्रिव्थसम्। सुव्रृह्षिदंममृतेन्द्रं बृह्तीं पश्चांविम्। व्यचंस्वतीः सुप्रायणा द्वारौ बृह्माणः पृङ्किमिह तुंर्यवाहम्ं। सुपेशंसे विश्वमिन्द्रं त्रिष्टुमं पष्टवाहम्ं। प्रचेतसा स्युजेन्द्रं जगंतीमिहानुङ्गाहम्ं। पेशंस्वतीस्तिम्रः पतिं विराजिम्ह धेनुत्र। सुरेतंस्नन्त्वष्टांर् पृष्टिमिन्द्रं द्विपदंमिहोक्षाणृत्र। शृतकंतुं भगमिन्द्रं कुकुभिम्ह वृशात्र। स्वाहांकृतीः क्षुत्रमतिंच्छन्दसं बृहदंष्भं गां वयो दर्धदिन्द्रियमृषि वसु नवं दशेहीन्द्रियमष्टं नव दश् गां न वयो दर्धदिडस्पदं सर्वं वेतु॥)॥———[१७]

सिमंद्धो अग्निः स्मिधां। सुषंमिद्धो वरेंण्यः। गायत्री छन्दं इन्द्रियम्। त्र्यविगींवयों दधुः। तनूनपाच्छुचित्रतः। तनूपाच् सरंस्वती। उष्णिक्छन्दं इन्द्रियम्। दित्यवाङ्गोर्वयो दधुः। इडांभिर्ग्निरीड्यः। सोमो देवो अमर्त्यः॥८४॥

अनुष्टुप्छन्दं इन्द्रियम्। त्रिव्थ्सो गौर्वयो दधुः। सुबर्हिरग्निः पूषण्वान्। स्तीर्णबर्हिरमंत्र्यः। बृह्ती छन्दं इन्द्रियम्। पश्चांविर्गीर्वयो दधुः। दुरो देवीर्दिशो महीः। ब्रह्मा देवो बृह्स्पतिः। पृङ्किश्छन्दं इहेन्द्रियम्। तुर्यवाङ्गोर्वयो दधुः॥८५॥

उषे यह्वी सुपेशंसा। विश्वे देवा अमंर्त्याः। त्रिष्टुप्छन्दं इन्द्रियम्। पृष्ठवाद्गौर्वयो दधुः। दैव्यां होतारा भिषजा। इन्द्रेण स्युजां युजा। जगंती छन्दं इहेन्द्रियम्। अनुङ्गान्गौर्वयो दधुः। तिस्र इडा सरंस्वती। भारंती मुरुतो विशेः॥८६॥

विराद्धन्दं इहेन्द्रियम्। धेनुर्गौर्न वयो दधुः। त्वष्टां तुरीपो अद्भुतः। इन्द्राग्नी पृष्टिवर्धना। द्विपाच्छन्दं इहेन्द्रियम्। उक्षा गौर्न वयो दधुः। शृमिता नो वनस्पितिः। स्विता प्रस्वन्भगम्। क्कुच्छन्दं इहेन्द्रियम्। वृशा वेहद्गौर्न वयो दधुः। स्वाहां यज्ञं वर्रुणः। सुक्षुत्रो भेषुजं करत्। अतिच्छन्दाश्छन्दं इन्द्रियम्। बृहद्यमो गौर्वयो दधुः॥८७॥

अमर्त्यस्तुर्यवाङ्गोर्वयों दधुर्विशों वृशा वेहद्गौर्न वयों दधुश्चत्वारिं च॥————[१८]

वसन्तेन्त्नां देवाः। वसंविश्चवृतां स्तुतम्। रथन्तरेण् तेजंसा। हिविरिन्द्रे वयो दधुः। ग्रीष्मेणं देवा ऋतुनां। रुद्राः पश्चदशे स्तुतम्। बृह्ता यशंसा बलम्ं। हिविरिन्द्रे वयो दधुः। वर्षाभिर्ऋतुनांऽऽदित्याः। स्तोमे सप्तदशे स्तुतम्॥८८॥

वैरूपेणं विशोजंसा। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। शार्देन्र्तृनां देवाः। एकविश्श ऋभवंः स्तृतम्। वैराजेनं श्रिया श्रियम्ं। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। हेमन्तेन्र्तृनां देवाः। मरुतंस्त्रिण्वे स्तृतम्। बलेन् शर्करीः सहंः। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः। श्रेशिरेण्तृनां देवाः। त्रयस्त्रिश्रेशेऽमृतः स्तृतम्। सत्येनं रेवतीः क्षत्रम्। ह्विरिन्द्रे वयों दधुः॥८९॥

स्तोमें सप्तद्रशे स्तुत सहीं ह्विरिन्द्रे वयों दधुश्चत्वारिं च (वस्तेनं ग्रीष्मेणं वर्षाभिः शार्देनं हेम्न्तेनं शैशिरेण पद्॥)॥——[१९]

देवं बर्हिरिन्द्रं वयोधसम्। देवं देवमंवर्धयत्। गायत्रिया छन्दंसेन्द्रियम्। तेज इन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवीर्द्वारों देविमन्द्रं वयोधसम्। देवीर्देवमंवर्धयन्। उष्णिहा छन्दंसेन्द्रियम्। प्राणिमन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेर्यस्य वियन्तु यजं॥९०॥

देवी देवं वंयोधसम्। उषे इन्द्रंमवर्धताम्। अनुष्ठभा छन्दंसेन्द्रियम्। वाचमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं। देवी जोष्ट्री देवमिन्द्रें वयोधसम्। देवी देवमंवर्धताम्। बृह्त्या छन्दंसेन्द्रियम्। श्रोत्रमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेयंस्य वीतां यजं॥९१॥

देवी ऊर्जाहुंती देविमन्द्रं वयोधसम्। देवी देवमंवर्धताम्। पृङ्श्या छन्दंसेन्द्रियम्। शुक्रिमन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधयंस्य वीतां यर्ज। देवा दैव्या होतांरा देविमन्द्रं वयोधसम्। देवा देवमंवर्धताम्। त्रिष्टुभा छन्दंसेन्द्रियम्। त्विषिमन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधयंस्य वीतां यर्ज॥९२॥

देवीस्तिस्रस्तिस्रो देवीर्वयोधसम्। पितिमिन्द्रंमवर्धयन्। जगत्या छन्दंसेन्द्रियम्। बलुमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनें वसुधेयंस्य वियन्तु यर्जः। देवो नराशश्सों देविमन्द्रं वयोधसम्। देवो देवमंवर्धयत्। विराजा छन्दंसेन्द्रियम्। रेत् इन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवने वसुधेर्यस्य वेतु यर्ज॥९३॥

देवो वनस्पतिर्देविमन्द्रं वयोधसम्। देवो देवमंवर्धयत्। द्विपदा छन्दंसेन्द्रियम्। भगमिन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवं बर्हिवर्गितीनां देविमन्द्रं वयोधसम्। देवं देवमंवर्धयत्। कुकुभा छन्दंसेन्द्रियम्। यश् इन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं। देवो अग्निः स्विष्टकृद्देविमन्द्रं वयोधसम्। देवो देवमंवर्धयत्। अतिच्छन्दसा छन्दंसेन्द्रियम्। क्षत्रिमन्द्रे वयो दर्धत्। वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं॥ वसुवनं वसुधेयंस्य वेतु यजं॥ १४॥

वियन्तु यर्ज वीतां यर्ज वीतां यर्ज वेतु यर्ज वेतु यर्ज पश्चं च (देवं ब्र्हिर्गायित्रिया तेर्जः। देविर्द्धारं उण्णिहाँ प्राणम्। देवी देवमुषे अनुष्टभा वाचम्ं। देवी जोष्ट्रीं बृहत्या श्रोत्रम्। देवी ऊर्जाहंती पङ्क्षा शुक्रम्। देवा दैव्या होतांरा त्रिष्टभा त्विषिम्ं। देविस्तिस्रस्तिस्रो देवीः पितं जगंत्या बलम्ं। देवो नराशरसो विराजा रेतः। देवो वनस्पितिर्द्धिपदा भगम्ं। देवं ब्र्हिर्वारितीनां कुकुभा यर्शः। देवो अग्निः स्विष्टकृदितिच्छन्दसा क्षत्रम्। वेतु वियन्तु चृतुर्वीतामेको वियन्तु चृतुर्वैत्ववर्धयदवर्धयः श्चतुरंवर्धतामेको वियन्तु चृतुर्वैत्वर्धयदवर्धयः विष्टित्से विष्टित्वर्धयदवर्धयः विष्टित्वर्धित्वर्धयः श्चतुरंवर्धयः श्चतुरंवर्धयः विष्टित्वर्धयः विष्टित्वर्धाः विष्टित्वर्धयः विष्टित्वर्याः विष्टित्वर्धयः विष्टित्वर्धयः विष्टित्वर्यत्वर्धयः विष्टित्वर्धयः विष्टित्वर्धयः विष्टित्वर्ययः विष्टित्वर्यत्वर्धयः विष्टित्वयः विष्टित्वयः विष्टित्वयः विष्टित्वयः विष्यत्वयः विष्टित्वयः विष्टित्वयः विष्टित्वयः

स्वाद्वीं त्वा सोमः सुरावन्तर् सीसेन मित्रोऽसि यद्देवा होतां यक्षथ्समिधेन्द्रर् समिंद्ध इन्द्र आचेर्षणिप्रा देवं बुर्हिर्होतां यक्षथ्समिधाऽग्निर समिंद्धो अग्निरंश्विना- ऽश्विनां हिविरिन्द्रियं देवं बुर्हिः सरस्वत्यग्निमुद्योशन्तो होतां यक्षदिडस्पदे सिमेद्धो अग्निः समिधां वसन्तेनुर्तुनां देवं बुर्हिरिन्द्रं वयोधसं विश्शृतिः॥२०॥

स्वाद्वीं त्वाऽमीमदन्त पितरः साम्राज्याय पूतं पवित्रेणोषासानक्ता बदेरैरधांतां देव इन्द्रो वनस्पतिः पष्टवाहुङ्गां देवी देवं वयोधसं चतुर्नवितः॥९४॥

स्वाद्वीं त्वां वेतु यजं॥

हरिः ओम्॥ ॥इति श्रीकृष्णयजुर्वेदीयतैत्तिरीयब्राह्मणे द्वितीयाष्टके षष्टः प्रपाठकः समाप्तः॥

This PDF was downloaded from http://stotrasamhita.github.io.

GitHub: http://stotrasamhita.github.io | http://github.com/stotrasamhita

Credits: http://stotrasamhita.github.io/about/